

Cultura fără cărți.

Editorial

Despre programul anual al Asociației Timișoara Capitală Europeană a Culturii

de Vasile Docea

În seara de 13 februarie, la ieșirea din Aula Magna a Universității de Vest, în care *Asociația Timișoara Capitală Europeană a Culturii 2021* tocmai își prezentase programul pentru anul 2018, un fost profesor universitar, pensionar acum, pe care îl întâlnesc aproape zilnic prin sălile de lectură ale bibliotecii, m-a întrebat: „Ați observat că nu s-a vorbit deloc despre cărți?” Mi-am dat seama, abia atunci, că în prezentarea făcută cu aplomb de echipa executivă a pomenitei asociații – Simona Neumann (director executiv), Chris Torch (director artistic) & co. – nu a fost pronunțat cuvântul „carte”. Iată o performanță, mi-am spus: să vorbești vreme de trei ceasuri despre cultură fără să te referi la cărți!

Am pus această scăpare pe seama unei omisiuni involuntare a prezentatorilor și, pentru a mă edifica, am citit cu atenție broșura distribuită de organizatori. Nici acolo, în paginile în care se vorbește de proiectele anului 2018, cuvântul căutat nu apare. Parcurgând-o, îți dai seama destul de repede că realizatorii acesteia păstrează o distanță considerabilă față de cărți. De care, desigur, nu au nevoie, din moment ce știu deja totul. Iar știința lor e atât de cuprinzătoare și de profundă, încât se simt îndreptățiți să ne-o împărtășească și nouă. Ca atunci când, de exemplu, ne învață că George Enescu a fost „cel mai mare compozitor al României din secolul trecut” sau că „regiunea Banatului și ale sale granițe permeabile cu Ungaria și Serbia, (sic!) au reprezentat dintotdeauna un mix intercultural”. Banalități pentru clasa de alfabetizare.

Nici bibliotecile nu sunt luate în seamă pentru anul 2018, în ciuda faptului că proiectul cu care orașul Timișoara a câștigat în 2016 competiția pentru Capitală Europeană a Culturii le acordă un loc destul de consistent. Undeva pe parcurs, bibliotecile s-au pierdut. De la proiect până la punerea lui în aplicare, se știe doar, e cale lungă. Și nu la-ndemâna oricui. Potcîndu-se pe acest drum, mai găsind câte o scuză, mai dând vina pe alții, doamna Neumann și domnul Torch au făcut, în sfârșit, o descoperire epocală: cultura fără cărți.

Mai târziu ... nu înseamnă mai bine

Data la care a fost prezentat programul cultural pentru 2018 este mult prea târzie. Ce manager serios își face planuri pentru anul în curs la o lună și jumătate după începerea anului ? Ce s-ar întâmpla dacă universitățile și școlile, de exemplu, și-ar face planurile de învățământ la o lună și jumătate după începerea primului semestru ? Dar dacă spitalele și-ar programa achiziția de medicamente la o lună și jumătate după ce li

s-a epuizat stocul ? În acest din urmă caz, îmi veți spune, ar muri oameni, în timp ce, din fericire, în cazul capitalei culturale nu moare nimeni. Dar cu cetățenii orașului, care sunt beneficiarii programului cultural, cum rămâne? Cine le dă înapoi luna și jumătate irosită pe banii lor ?

Programul pe 2018 trebuia gândit și definitivat încă de anul trecut. Nu trebuie să ai un management genial, este nevoie doar de unul normal și profesionist pentru a face asta. În broșura de care vorbeam, dar și în *performance*-ul de lansare, echipa executivă a proiectului se scuză invocând lipsa finanțării. Adică, spun dumnealor, nu poți programa fără să ai suficiente fonduri alocate și de aici întârzierea. Scuză copilărească, pentru că fonduri nu existau nici în 13 februarie 2018, ceea ce, totuși, nu i-a împiedicat să lanseze programul. Și-atunci, de ce nu au făcut-o încă de la sfârșitul anului trecut, cum ar fi procedat orice manager profesionist ? Cum să mai ai încredere că această echipă diletantă va reuși să programeze din timp noianul de evenimente din 2021, când ea nu a fost în stare să o facă nici măcar pentru puținele acțiuni ale unui an pregătitor ?

Fără dată, fără loc

Nici cu precizia programului nu stăm prea bine. Dacă dorești să îți marchezi în agenda personală o data anume, în care să participi la un eveniment, nu reușești. Nici un eveniment, nici o acțiune, nici o manifestare nu au date precise. Toate au doar intervale aproximative. Locurile de desfășurare sunt și ele, în multe cazuri, neprecizate („locul urmează să fie stabilit”) sau aproximative („sate, biserici, centre comunitare”). Pentru public, un semn de neseriozitate, ba chiar de desconsiderare. În schimb, avem din plin informații inutile, precum cele referitoare la „grupul țintă” căruia i se adresează un eveniment sau altul. Adică informații specifice unei cereri de finanțare, nicidecum unui program cultural.

Sunt sceptic în privința capacității echipei executive a *Asociației Timișoara Capitală Europeană a Culturii 2021* de a pune în aplicare, măcar satisfăcător, proiectul câștigat de Timișoara în 2016. Pentru examenul dat în Aula Universității, nu merită nici nota cinci, a studenților mediocri. Cultura fără cărți, lipsa capacității de a planifica din timp și neputința de a face programări precise nu sunt deloc argumente încurajatoare. „Atâta pot și ei!”, mi-a spus un vecin de scaun, la ceremonia de lansare. Atâta pot, pe bani publici ? Aferim!